

Notitie uitgangspunten gebruik openbare ruimte winkelgebieden en horeca Heemstede per 15 oktober 2020

1. Inleiding

In het kader van de coronabestrijding zijn door het college op 26 mei 2020 uitgangspunten vastgesteld voor het gebruik van de openbare ruimte in de gemeente en dan vooral in de winkelgebieden en rondom horecagelegenheden. Op basis van deze uitgangspunten kunnen activiteiten, initiatieven en maatregelen voor het gebruik van de openbare ruimte van de winkelgebieden en horeca op hun wenselijkheid, haalbaarheid en onderlinge prioritering worden beoordeeld. Daarbij zijn gezondheid, veiligheid, toegankelijkheid en leefbaarheid –in die volgorde- leidende principes. De notitie vormt een leidraad voor organisaties, bedrijven, burgers en de ambtelijke organisatie bij het zoeken naar oplossingen.

De uitgangspunten waren van kracht tot 15 oktober 2020. Het eind van de coronacrisis is echter nog niet in zicht. Op dit moment is de tweede coronagolf in volle gang en zijn de maatregelen door het Rijk weer aangescherpt. Zo is de horeca weer gesloten en is er de verplichting om in openbare gelegenheden een mondkapje te dragen. De algemene verwachting is dat het ook in 2021 nog een tijd zal duren, voordat de situatie weer enigszins kan worden teruggebracht naar hoe die vóór de crisis was. Naar aanleiding daarvan is besloten de werkingsduur van de uitgangspunten vooralsnog te verlengen tot 1 juli 2021 of zolang binnen deze periode de landelijke 1,5 meter RIVM-richtlijn van kracht is.

Het is belangrijk dat iedereen zich tot die tijd blijft realiseren dat we alleen veilig kunnen winkelen als er in de winkelgebieden voldoende bewegingsruimte aanwezig is om ons aan de 1,5 meter afstand te kunnen houden.

Tegelijkertijd hebben ondernemers de afgelopen maanden veel omzetverlies geleden. Het zal naar verwachting ook de komende tijd een uitdaging blijven om het normale omzetniveau te bereiken. Terrassen hebben meer ruimte nodig om de onderlinge afstand tussen gasten te waarborgen, tegelijkertijd hebben voetgangers meer ruimte nodig om zich veilig te kunnen verplaatsen. Met inachtneming van de 1,5 meterregels wil Heemstede ruimte blijven bieden aan verruiming van terrassen op het moment dat deze (onder voorwaarden) weer open mogen.

2. Wat wijzigt er in de uitgangspunten?

In het kader van de verlenging is gekeken welke van de in mei vastgestelde uitgangspunten in stand kunnen blijven en welke aanpassingen of aanvullingen gewenst zijn. Daarbij is geconstateerd dat de vastgestelde uitgangspunten in het algemeen nog steeds als passend kunnen worden beschouwd en daarmee in beginsel opnieuw kunnen worden vastgesteld. Dat geldt dus ook voor tijdelijke maatregelen voor de terrassen. De horeca is weliswaar tot nader order gesloten, maar door de uitgangspunten te verlengen wordt wel duidelijkheid verschaft over waar horecaondernemers rekening mee mogen en moeten houden op het moment dat de regels weer worden versoepeld.

Op de volgende punten worden de uitgangspunten aangepast, dan wel aangevuld:

- gelet op de impact daarvan op de buitenruimte zijn (tijdelijke) overkappingen voor winkelpanden niet toegestaan;
- de gemeente wil het voor de horecaondernemers mogelijk maken gasten ook op het terras comfortabel te laten verblijven, door bijvoorbeeld een serre of tent te plaatsen. Hiervoor kunnen ondernemers een tijdelijke omgevingsvergunning aanvragen. Als de vergunning wordt afgegeven, dan geldt deze tot 1 juli 2021.

De overige terrasregels, die in de normale situatie gelden, zijn ook in de komende periode van toepassing. Zo blijven de terrastijden ongewijzigd en blijft muziek op terrassen niet toegestaan.

Gelet op de verwachte drukte in de aanloop naar de feestdagen is aan alle ondernemers gevraagd het trottoir voor de winkel zoveel mogelijk vrij te houden van obstakels als reclameborden, banieren, uitstallingen, etc.

Dit is de eerste versie van de nieuwe uitgangspunten. Aanpassingen van de regelgeving en nadere inzichten op basis van ervaringen in de praktijk kunnen leiden tot nieuwe (tussentijdse) versies van dit kader.

De dilemma's, die aan de uitgangspunten uit de notitie ten grondslag liggen, zijn al in het kader van de vaststelling van de eerste versie van de notitie in mei 2020 besproken met (horeca)ondernemers en de winkeliersverenigingen van de winkelgebieden om hun eerste gedachten en informatie op te halen. Deze contacten hebben telefonisch, via de mail en tijdens georganiseerde overleggen plaatsgevonden.

De aanpassingen ten opzichte van de in mei vastgestelde uitgangspunten zijn beperkt. Ook hierover is in het reguliere contact met de ondernemers-(verenigingen), alsook in het telefonische en schriftelijke contact met betrokken ondernemers geweest.

3. Uitgangspunten

Hieronder volgt themagewijs een overzicht van de benoemde uitgangspunten gebruik openbare ruimte. De aanpassingen ten opzichte van de in mei 2020 vastgestelde uitgangspunten zijn **rood** gemarkeerd.

Algemeen:

1. Voor medewerking van de gemeente zijn de regels van het Kabinet met betrekking tot corona en de (verkeers)veiligheid en leefbaarheid leidend;
2. De medewerking geschiedt binnen de periode van **15 oktober 2020 tot 1 juli 2021** of zolang binnen deze periode de landelijke 1,5 meter RIVM-richtlijn van kracht is. Voor **1 juli 2021** wordt bepaald of de periode wordt verlengd. Als daartoe op grond van het onder 1. genoemde uitgangspunt aanleiding is, kunnen de uitgangspunten uit deze notitie tussentijds worden bijgesteld of (tijdelijk) buiten werking gesteld;
3. De uitgangspunten in deze notitie zijn primair gericht op verzoeken voor de drie in de Visie winkelcentra Heemstede benoemde hoofdwinkelgebieden (Raadhuisstraat-Binnenweg, Jan van Goyenstraat en Zandvoortselaan-west). Voor eventuele versoepeling van de uitgangspunten voor de overige winkels, winkelgebieden en horecagelegenheden zullen individuele afwegingen worden gemaakt, waarbij deze notitie als vertrekpunt wordt genomen;
4. De intentie van de gemeente is om maatwerk te leveren daar waar de coronaregels, de (verkeers)veiligheid en de leefbaarheid in acht kunnen worden genomen. Als er knelpunten zijn, wordt met de betrokken ondernemer(s) gekeken of er ruimte is om tot een oplossing te komen. Overigens geldt dit voor zowel gezamenlijke initiatieven als voor individuele wensen van ondernemers.

Management van de publieke ruimte

5. In het belang van het goed kunnen functioneren van de winkelgebieden worden geen maatregelen genomen die de bereikbaarheid van de winkelgebieden belemmeren, zoals het autovrij of autoluw maken ervan. Voetgangers en fietsers blijven wel voorrang houden op auto's. Ook blijven gedurende de openingstijden van de winkels de parkeerplaatsen zoveel mogelijk bestemd voor centrumparkeren;
6. De ervaring van de handhavers is dat overal in de winkelgebieden de bezoekers zich vrijwel altijd aan de 1,5 meter afstand houden. De gemeente wil zoveel als mogelijk vasthouden aan de lijn dat het gebruik van de openbare ruimte in eerste instantie een gezamenlijke verantwoordelijkheid is van de ondernemers en bezoekers en vertrouwt erop dat zij die verantwoordelijkheid ook bij een versoepeling van de coronaregels blijven nemen. Met dit uitgangspunt als basis is regionaal een getrapte aanpak voorgesteld om het verkeer in de coronatijd zo veilig en vlot mogelijk te laten stromen:
 - Zoals al aangegeven in het uitgangspunt, is de ondernemer is primair verantwoordelijk voor de goede en veilige gang van zaken in de winkel en voor de deur. Wel wordt geadviseerd enkele voorzieningen in de openbare ruimte te treffen om de ondernemers en bezoekers te ondersteunen. Voor verdere uitwerking zie paragraaf 3.
 - Bij structureel grotere drukte, wanneer de handhavers constateren dat de anderhalvemetersamenleving onvoldoende kan worden gehandhaafd, worden aanvullende maatregelen getroffen, zoals passeerstroken of verwijderen obstakels.
 - Bij extreme drukte kan op aangegeven van de handhavers, door de burgemeester worden besloten om veiligheidsredenen tijdelijk verder gaande maatregelen te nemen, zoals de (tijdelijke) afsluiting van een straat of weggedeelte.

Deze getrapte benadering maakt het mogelijk om in te spelen op veranderingen in (corona)-regelgeving en gebruik van de publieke ruimte. Daarnaast biedt deze getrapte benadering de mogelijkheid om per winkelgebied maatwerk te leveren. Essentieel in het hele proces blijft een heldere communicatie, met speciale aandacht voor de momenten dat het regime naar een andere fase overgaat.

Gebruik openbare ruimte voor terrassen

7. De algemene terrasregels, die in de normale situatie gelden, zijn ook tijdens de werkingsduur van deze uitgangspunten van toepassing. Zo blijven de terrastijden ongewijzigd en blijft muziek op terrassen niet toegestaan;
8. De ondernemers zijn verantwoordelijk voor de veiligheid van hun personeel en gasten, zien zelf toe op de naleving van de RIVM richtlijnen op hun terrassen en de toegang naar hun entrees, ze spreken hun personeel en gasten hier actief op aan;
9. Terrassen zijn zodanig ingericht, dat zij voldoen aan de daaraan gestelde eisen op grond van de coronaregelgeving;
10. In de APV is een vrije doorloopruijnte bepaald van 2 meter in het winkelgebied Raadhuisstraat-Binnenweg en 1,5 meter in de rest van Heemstede aangehouden dient te worden. Als de looproute langs andere mensen gaat, zoals langs terrassen of wachtrijen op de stoep, is 1,5 meter extra vrije doorloop nodig, zodat men afstand tot de ander kan houden. In de praktijk betekent dit, dat alleen op de bredere delen van de winkelgebieden (eiland)terras-vorming mogelijk is;
11. Het gebruik van parkeerplaatsen voor terrassen wordt in elk geval in de dagperiode vanuit het oogpunt van de bereikbaarheid en (verkeers)veiligheid van het winkelgebied niet toegestaan. Voor de avondperiode wordt in overleg met de gemeente bepaald of en zo ja, waar het alternatieve gebruik van parkeerplaatsen veilig zou kan geschieden. Aandachtspunten daarbij zijn de parkeerdruk in de avondperiode en de omgang met geparkeerde voertuigen die niet tijdig weg zijn ten behoeve van het uitbreiden van de terrassen;
12. Er mag een terrasuitbreiding worden neergezet voor de gevel van de naastgelegen panden, mits:
 - de betrokken eigenaren hier schriftelijk toestemming voor verlenen aan de ondernemer;
 - voldoende ruimte aanwezig blijft voor deze ondernemers om eventueel noodzakelijke coronamaatregelen voor hun pand (bijv. een opstelmogelijkheid voor de winkel) te kunnen organiseren;
 - voldoende ruimte aanwezig blijft voor omwonenden om hun pand te kunnen betreden en verlaten;
13. Ten behoeve van een winterterras kunnen ondernemers een tijdelijke omgevingsvergunning aanvragen om bijvoorbeeld een serre of tent te kunnen plaatsen. Hiervoor gelden de volgende uitgangspunten:
 - Als de vergunning wordt verleend, dan geldt deze tot 1 juli 2021. Verlenging van de vergunning is niet mogelijk, na 1 juli moet weer worden voldaan aan de algemene terrasregels;
 - De vergunning is geldig voor het reguliere terras, niet voor de uitbreiding van het terras op grond van deze notitie. Dit zou een te grote impact op de openbare ruimte en de leefbaarheid in de directe omgeving van het terras geven en op het aangezicht van het (winkel)gebied;
 - Onder een terrasoverkapping van het reguliere terras zijn vlonders toegestaan. Deze kunnen ingezet worden om bijvoorbeeld de grond te egaliseren, tegen optrekkende kou of om parasolvoeten weg te werken. Voorwaarde is dat:
 - De vlonder minimaal anderhalve meter afstand houdt tot de rijbaan;
 - De vlonder aan de zijkanten en de voorkant een rood-wit markering heeft.
 - De vergunning kan worden aangevraagd via de reguliere weg op www.omgevingsloketonline.nl. Met de aanvraag moeten de volgende onderdelen meegestuurd:
 - Situatietekening van aangezicht, plattegrond en doorsnede. Voorzien van maatvoering;
 - Constructie- en verankeringsgegevens;
 - Gegevens over de inrichting van het overkapte terras (aantal personen, evt. apparatuur, die staat opgesteld);
 - Brandveiligheidsvoorzieningen;
 - Ventilatiegegevens;

- Welke voorzieningen getroffen worden t.b.v. Coronaregels;
- Gegevens m.b.t. het voldoen aan de algemene terrasregels.
- De overkapping moet voldoen aan de bouwvoorschriften. Ook geldt bij gebruik van terrasverwarming en overkapping een strengere geluidsnorm dan voor een open terras om overlast voor omwonenden zoveel mogelijk beperken (Activiteitenbesluit - Wet milieubeheer);
- Als de vergunningsaanvraag alle verzochte informatie bevat, wordt deze versneld in behandeling genomen. Als u een bevestiging ontvangen heeft dat de vergunningsaanvraag compleet was, kunt u starten met het plaatsen van de overkapping;

Gebruik openbare ruimte voor uitstallingen en overkappingen

14. Op dit moment zijn uitstallingen voor de winkel toegestaan binnen 1 meter van de voorpui met een maximale hoogte van 2 meter. In deze zone mogen maximaal 2 uitstallingen worden neergezet. Er is vooralsnog geen aanleiding om deze regeling aan te scherpen of te versoepelen; Tenzij daarvoor op grond van uitgangspunt 5. aanleiding is;
15. (Tijdelijke) overkappingen voor winkelpanden, zoals bijvoorbeeld een overkapping voor wachtende klanten voor het winkelpand, zijn niet toegestaan;

Gebruik openbare ruimte voor standplaatsen

16. Voor verzoeken tot het innemen van een standplaats in één van de winkelgebieden zullen individuele afwegingen worden gemaakt, waarbij deze notitie als vertrekpunt wordt genomen;

4. Hoofdlijnen management publieke ruimte 3 grote winkelgebieden

Hieronder is per winkelgebied aangegeven wat de hoofdlijn voor het management van de publieke ruimte zou kunnen zijn:

Raadhuisstraat-Binnenweg:

- Stimuleren van éénrichting voetgangersverkeer door middel van bebording.
- Kijken naar (de toegevoegde waarde van) eventuele aanvullende voorzieningen, zoals de trottoirs te voorzien van wegenvverf of stickers;
- Monitoren in het licht van de voorgestelde aanpak.

Zandvoortselaan West:

- Er is maar één trottoir, dus hier is geen alternatief voor tweerichtingsverkeer voor voetgangers.
- Diverse obstakels moeten verwijderd worden. Met name fietsenstallingen en reclame-uitingen.
- Omdat de bereikbaarheid per fiets belangrijk is, moet een optimum worden gevonden tussen auto- en fietsparkeergelegenheid. Dat betekent dat twee autoparkeerplaatsen worden opgeofferd voor fietsenstallingen.
- Monitoren in het licht van de voorgestelde aanpak.

Jan van Goyenstraat:

- Hier is de meeste ruimte en wordt het minste probleem verwacht. Hier geldt weer de voorgestelde aanpak.
- Bij constatering van een onveilige situatie zullen obstakels op het trottoir weggenomen worden. Op dezelfde wijze als op de Zandvoortselaan West.
- Aandachtspunt is de grote drukte bij de Bronsteenvijver op mooie dagen. Dit leidt tot extra drukte in de Jan van Goyenstraat.